

Општина Охрид
Сектор за туризам и локален економски развој
Одделение за туризам

ИЗМЕНИ НА

**Г2 ПРОГРАМА ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ НА РАЗВОЈОТ НА ТУРИЗМОТ НА ОПШТИНА
ОХРИД ЗА 2022 ГОДИНА**

Ѓоко Апостолов
Раководител на Сектор за ТЛЕР

Вовед

Основни претпоставки за планирање:

При дефинирањето на годишната програма за работа на Секторот за туризам и локален економски развој, појдовната точка се основните цели на стратешките развојни документи за одржлив туристички развој на Охрид како врвна туристичка дестинација со висококвалитетни туристички производи и услуги. При тоа, програмските активности се во согласност со препораките на УНЕСКО за заштита на охридскиот регион како светско природно и културно наследство.

Согласно наведеното, работата на секторот во делот на туризмот е фокусирана на пет главни насоки на дејствување:

1. Развој и промоција на дестинацијата преку координација на клучните активности за развој на туризмот (планирање, дестинација, развој на туристички производ и услуга, финансирање, одлучување и имплементација), во согласност со насоките дефинирани од Националната Стратегија за развој на туризмот, Стратегијата за развој на туризмот на општина Охрид, Стратегијата за рурален развој на општина Охрид, препораките на УНЕСКО и управување со заштитени подрачја и сл. документи.
2. Обезбедување на поцелосно застапување на конкретни локални/регионални интереси преку зајакнување на локални / регионални иницијативи и поврзување на засегнатите страни на локално / регионално ниво со цел да се создадат меѓународно конкурентни туристички производи.
3. Подобрување на квалитетот на животот на граѓаните во заедницата и развивање на свеста за економската важност, социјалните и другите ефекти од туризмот, како и потребата и важноста од зачувување и подобрување на сите елементи на туристичката ресурсна база на охридската туристичка дестинација, а особено заштитата на животната средина како и природното и културното наследство во согласност со принципите на одржлив развој и препораките на УНЕСКО.
4. Управување со туристички дејности за стимулирање на развојот на туризмот.
5. Подготовка на проекти и проектно управување.

Активностите предвидени во оваа програма ќе бидат имплементирани под мотото “OHRID GO”, како иницијален почеток на брендирање и развој на Охрид под унифициран слоган.

Со измените на програмата предвидено е:

Тековен буџет 2022	Измени
19.731.470,00 МКД	18,849,422 МКД

		Тековен буџет2022	Измени
1	Буџетот на Општина Охрид	5.181.470,00 мкд	4.299.422,00 мкд
2	Приходи по други основи - донации	14.550.000,00 мкд	14.550.000,00 мкд
	Вкупно	19.731.470,00 мкд	18,849,422,00 мкд

Измените кои се бараат, по својата поблиска намена поставена по програмски активности ќе изгледа на следниов начин:

Програмска активност	Тековен буџет	Измени на буџет	Забелешка
1.3. Бесплатен Hot Spot Интернет “OHRID GO connected”	200.000,00	12.520,00	По 3 објава на јавна набавка, склучен е договор кој ќе почне со реализација од Декември 2022
2.1. Промоција на туристичкиот потенцијал на Охрид	600.000,00	50.000,00	Согласно ревидираниот план за учество на саеми за 2022
2.2. Изготвување на промотивен материјал за Охрид	900.000,00	966.720,000	Согласно сумите добиени по јавниот повик и јавната набавка
3.5.2. Поставување на нови излози во старата охридска чаршија	849.270,00	450.000,00	Согласно динамиката на реализација на активностите според договор за јавна набавка за 2022 година
5.2. Средства за сопствено учество во имплементација на проекти	500.000,00	688.000,00	Согласно динамика за исплата на сопштвено улество во тековни проекти

I. РАЗВОЈ НА ТУРИСТИЧКА ИНФРАСТРУКТУРА И ПРОИЗВОД

Подобрувањето на туристичката понуда и производи е еден од клучните елементи во развојот на дестинацијата. Особено внимание треба да се обрнува на развој и подобрување на туристичката понуда со нови туристички содржини, и подобрување и адаптација на постоечките кон новите светски трендови. Збогатувањето на туристичката понуда и производи е од суштинско значење за одржување на константноста во атрактивноста и привлечноста на Охрид како туристичка дестинација.

1.1. Изградба на адреналински парк “OHRID GO adventurous”

Целта на изградбата на адреналинскиот парк е подобрување и проширување на туристичката и спортска понуда, со цел привлекување странски и домашни посетители и групи, нудејќи им единствено катче за спорт, рекреација и дружење. Паркот ќе биде нова туристичко – рекреативна содржина, привлечен за многу потенцијални сегменти на посетители како млади парови, семејства со мали или големи деца, семејни собири, тим билдинзи, роденденски забави, странски посетители и посетители кои бараат уникатни спортски активности.

Паркот ќе зафаќа површина од околу 400 м² и ќе биде направен според ЕУ стандардот EN15567 кој користи еден од најбезбедните системи за ваков тип на активности. Исто така, изградбата на паркот значи минимално влијание врз животната средина, а елементите што се користат главно се направени од дрво како одржлив ресурс, кое исто така е издржлив и квалитетен.

Адреналинскиот парк ќе биде изграден во склоп на поранешната касарна.

Средствата се обезбедени од проектот “OHRID GO”.

Предвиден буџет

9.660.000,00 ден

1.2. Изградба на PUMP TRACK полигон “OHRID GO dynamic”

Полигонот Pump Track претставува кружна патека со кривини и заоблени контури, кој се користи во рекреативни цели за сите возрастни категории. Неговата форма овозможува забавна, но безбедна спортска активност. На него може да возат велосипедисти и други корисници од сите возрасти и нивоа на вештини. Како прогресивна структура, тој е совршен како за учење основни трикови, така и за обука на елитните спортисти. Подобен е за користење од страна на за сите видови на велосипеди, скејтборди, ролери, тротинети и слично. Иако полигонот овозможува изведување на разни трикови и акробации, истиот е безбеден и за најмладите корисници. Ќе биде изграден според европските стандарди за игралишта, следејќи ги европските безбедносни норми EN 1176, EN 1177, EN 15312 и EN 14974.

Со неговата изградба се предвидува збогатување на туристичката понуда, како и добивање на ново рекреативна содржина за сите категории на посетители.

Полигонот Pump Track ќе биде изграден во склоп на поранешната касарна.

Средствата се обезбедени од проектот “OHRID GO”.

Предвиден буџет

3.390.000,00 ден

1.3. Бесплатен Hot Spot Интернет “OHRID GO connected”

Поставувањето на бесплатен hot spot интернет на јавни локации е одлична можност за посетителите и гостите во градот преку користење на бесплатен интернет да добијат информации за туристичката понуда и услугите во градот. Планирано е обезбедување на бесплатен hot spot интернет на неколку најпосетувани локации во Охрид.

Предвиден буџет	12.520,00 ден
------------------------	----------------------

Вкупно предвиден буџет за I:	13.062.520.00 ден
-------------------------------------	--------------------------

II. ТУРИСТИЧКА ПРОМОЦИЈА НА ОХРИД

Промоција и маркетинг на дестинацијата и обезбедување на поцелосно застапување на конкретни локални/регионални интереси преку зајакнување на локални/регионални иницијативи и поврзување на засегнатите страни на локално / регионално и меѓународно ниво со цел да се создадат меѓународно конкурентни туристички производи.

2.1. Промоција на туристичкиот потенцијал на Охрид

Промоција на туристичкиот потенцијал ќе се реализира преку стандардните начини на промоција, но ќе бидат применети и нови, современи пристапи во промовирањето на туристичката понуда и потенцијалите на Охрид.

Воедно, оваа активност предвидува директни или индиректни претставувања на Охрид на туристичките берзи и саеми, како и партиципација на промотивни настани во странство.

Целта на оваа активност е да се претстави Охрид на емитивните туристички пазари.

Предвиден буџет	50.000,00 ден
------------------------	----------------------

2.2. Изготвување на промотивен материјал за Охрид

Оваа активност вклучува изготвување на печатен или електронски промотивен материјал за одделни сегменти на туристичката понуда на Охрид. Во рамки на истата предвидено е репринт на постоечкиот промотивен материјал, но и изготвување на нов промотивен материјал согласно потребите на туристичкиот пазар, односно дизајнирање на нов промотивен материјал, изработка и откуп на високо квалитетни фотографии и видеа кои ќе бидат откупени на јавен оглас, набавка на текст за одделни сегменти од туристичката понуда, превод на промотивниот материјал и сл.

Предвиден буџет	966.702,00 ден
------------------------	-----------------------

Вкупно предвиден буџет за II:	1.016.702,00 ден
--------------------------------------	-------------------------

III. СТАНДАРДИЗАЦИЈА И РАЗВОЈ НА ТУРИСТИЧКИ УСЛУГИ И ПРОИЗВОДИ

Подобрување на квалитетот на животот на граѓаните во заедницата и развивање на свеста за економската важност, социјалните и другите ефекти од туризмот, подигање на човечките капацитети и ресурси во алтернативниот туризам, како и потребата и важноста од зачувување и подобрување на сите елементи на туристичката ресурсна база на охридската туристичка дестинација, а особено заштитата на животната средина како и природното и културното наследство во согласност со принципите на одржлив развој и препораките на УНЕСКО ќе бидат основа за развој на туристичката дестинација.

3.1. Воведување на концепт за поврзување на локалното производство со туристичката индустрија - ЛОКАВОРЕ

Движењата како што се ЛОКАВОРЕ или “НА ТРПЕЗА, ДИРЕКТНО ОД НА НИВА” се актуелни во развиениот туристички свет подолго време. Врвните шефови кои ги прават славни рестораните ширум светот, не признаваат никаков компромис кога станува збор за набавка на зеленчук, овошје и месо, освен да знаат точно од каде се носат. И купуваат само од најдобрите локални производители. Затоа и лично ги бираат фармерите и креираат трајни врски на соработка. Светот одамна признава дека локално произведената храна гарантира вистински вкус на дестинацијата, искуства и експресији кои ја поврзуваат локалната гастрономија со туристичката дестинација.

Во таа насока, а со цел да се започне процесот на воведување на Локаворе, односно да се промовираат домашните локални производи, предвидени се следниве активности:

- 3.1.1. Советувања, обуки и трибини за концептите на ЛОКАВОРЕ и „На трпеза директно од на нива“ – идеја, главни концепти, правилници - (за угостителскиот сектор).

Предвиден буџет **80.000,00 ден**

- 3.1.2. Советувања, обуки и трибини за концептите на ЛОКАВОРЕ и „На трпеза директно од на нива“ – идеја, главни концепти, правилници - (за локалните производители на храна).

Предвиден буџет **80.000,00 ден**

- 3.1.3. Обука за поврзување на локалните производители и хотелско-угостителскиот сектор, (проекции, кооперативни договори, онлајн платформи, мрежи, лого, финансиско работење...).

Предвиден буџет **80.000,00 ден**

Вкупно предвиден буџет за 3.1. **240.000,00 ден**

3.2. Родова инклузивност и вклучување на жените во руралниот туризам

Жените во руралниот туризам. Во рамките на овој приоритет делувањето на секторот за туризам и локален развој ќе биде насочено кон подобрување на условите за постигнување поголема економска независност на руралните жени. Во таа насока ќе се залагаме за поголема информираност и вклученост на руралните жени во искористување на мерките за поддршка на руралниот развој преку програмата за поддршка на туризмот и локалниот развој, можностите за искористување на мерките за рурален развој и ИПАРД фондовите и други фондови за ранливи категории. Секторот за туризам и локален развој ќе организира обуки и едукации за руралните жени за креирање на нови производи и услуги со цел зголемување на нивните вештини и знаења за социјално претприемништво и бизнис планирање, користење на веб и други алатки и знаења кои ќе овозможат намалување на степенот на социјална и економска дискриминацијата на жените во руралните средини. Во рамки на обуката на целната група ќе им бидат презентирани предностите на онлајн продажбата преку презентација на позитивни примери дома и во странство.

Предвиден буџет	150.000,00 ден
------------------------	-----------------------

3.3. Кампања „КУПУВАЈ ЛОКАЛНО (BUY LOCAL) - “OHRID GO local”

Со оваа активност е предвиден почеток на кампања за промоција на локалните производи во насока на креирање на нови туристички производи и стимулирање на локалната економија. Предвидени се повеќе активности за промоција на локално произведени производи, изработка на дата база на локални производители која ќе биде достапна за сите заинтересирани страни (потрошувачи, туристички работници, угостители и сл), тематски кампањи за промоција на одредени производи во маркетите во градот и сл. Ваквата активност ќе биде можност за промоција на активностите на целната група на граѓани пред целокупната јавност, но и можност за информирање на пошироката јавност за производите и услугите кои се достапни во градот, а сето тоа ќе доведе до дисперзија и збогатување на туристичката понуда од една страна, и стимулирање на локалната економија од друга.

Предвиден буџет	400.000,00 ден
------------------------	-----------------------

3.4. Финансирање на микропроекти за поддршка на развојот на туризмот согласно приоритетните цели за одржлив развој

Микропроектите претставуваат ефикасна форма на финансиска поддршка на микрозаедниците во партнерство со граѓанските здруженија за реализација на развојни идеи во областа на туризмот. Активноста ќе се реализира со објавување на јавен повик, по претходно утврден правилник за критериуми за учество.

Предвидено е финансирање на микропроекти за ревитализација на традиционални рурални туристички атракции од заедничко значење за заедницата (ревитализација на стари фурни, чешми, воденици, занаетчиски простори, фото-документациски архиви, имплементација на програми за соработка и вмрежување, како и поддршка на идеи за промоција на локални производи и услуги и сл.).

Предвиден буџет	600.000,00 ден
------------------------	-----------------------

3.5. Реализација на активности од „Анализата на визуелното оптеретување на градот“ - “OHRID GO authentic”

Оваа активност предвидува имплементација на мерки согласно *Анализата на визуелното оптеретување на градот*. Најпрво ќе се одржи Јавна презентација и запознавање со *Анализата на визуелното оптеретување на градот* пред туристичкиот сектор, бизнис и трговскиот сектор, граѓански организации, локални и национални институции, како и пред граѓаните на Охрид. Како директни мерки кои се предвидени за реализација на насоките од оваа анализа, предвидени се:

- 3.5.1. Елаборат (правилник) за стандардизација и визуелна унификација на урбаната текстура, урбаниот мобилијар и утилитарните објекти и опрема и каталог за типолошки серии на опрема, материјал за изработка, начин на поставување и дизајн со карактеристики на обликот на унификација на типолошки серии.

Предвиден буџет	342.200,00 ден
------------------------	-----------------------

3.5.2. Поставување на нови излози во старата охридска чаршија

Оваа активност предвидува промена на излозите на 6 објекти лоцирани во охридската чаршија чии проекти предлози беа претходно доставени и одобрени од Министерството за економија. При изборот на материјалите и решенијата беше земена во предвид постојната законска регулатива и истите беа изработени имајќи ја во предвид целта да се задржи автентичноста на истите со оглед на тоа дека се лоцирани во заштитено подрачје.

Предвиден буџет	450.000,00 ден
------------------------	-----------------------

Вкупно 3.5.	792.200,00 ден
--------------------	-----------------------

Вкупно предвиден буџет за III:	2.182.200,00 ден
---------------------------------------	-------------------------

4. УПРАВУВАЊЕ СО ТУРИСТИЧКИ ДЕЈНОСТИ ЗА СТИМУЛИРАЊЕ НА РАЗВОЈОТ НА ТУРИЗМОТ

4.1. Усвојување на стратегијата за развој на туризмот на општина Охрид за 2020-2025 година

Оваа активност предвидува јавна презентација на Нацрт стратегијата за развој на туризмот 2020-2025 година пред целокупната јавност, изработка на стратешка оценка за влијанието врз животната средина и разгледување на стратешкиот документ од Советот на општина Охрид. По нејзиното усвојување истата ќе биде официјален стратешки документ на општина Охрид. Факултетот за туризам и угостителство – Охрид е изработувач на наведениот стратешки документ.

Предвиден буџет **0,00 ден**

4.2. Управување со туристичките дејности од мал обем во надлежност на единицата на локална самоуправа Општина Охрид

Локалната самоуправа согласно надлежностите и законските обврски, преку Секторот за ТЛЕР – Одд. за туризам во 2019 ќе продолжи со активностите за управување со туристичките дејности од мал обем во кои влегуваат:

- Евиденција, регистрација, категоризација како и продолжување на решенијата за категоризација на сместувачки капацитети од мал обем.
- Евиденција и регистрација на даватели на услуги во селски, етно и еколошки туризам,
- Евиденција и регистрација на даватели на услуги за туристичка дејност – вршење на услужни дејности, изнајмување на пловила за забава (сандолини), даска за едрење и слично..),
- Евиденција и регистрација на даватели на услуги за туристички услужни дејности поврзани со водениот превоз кои се реализираат со пловен објект со јачина на мотор кој не надминува 10 коњски сили и кој вклучува превоз на максимум 12 лица.

Предвиден буџет **0,00 ден**

4.3. Субвенционирање на приватни станоиздавачи од мал обем

Согласно законската регулатива, регистрираните и категоризирани станоиздавачи од мал обем кои редовно ги подмируваат обврските за плаќање туристичка такса ќе бидат субвенционирани согласно условите и одредбите од Правилникот за оваа намена кој ќе биде усвоен од Советот на општина Охрид. Начинот на субвенционирање, висината на субвенцијата и периодот за кој се однесува субвенцијата ќе бидат дефинирани во Правилник за субвенционирање на туристичката такса на вршителите на угостителска дејност.

Една од целите на оваа активност е да се стимулираат приватните станоиздавачи за редовно и навремено плаќање на туристичката такса, со што се очекува зголемување на уплатата, од една страна, како и добивање на пореален приказ за бројот на остварени ноќевања од друга страна.

Предвиден буџет **400.000,00 ден**

Вкупно предвиден буџет за IV: **400.000,00 ден**

5. ПОДГОТОВКА НА ПРОЕКТИ И ПРОЕКТНО УПРАВУВАЊЕ

5.1. Средства од аплицирани и одобрени проекти

Во оваа програмска ставка се предвидени реализација на активности кои се во склоп на развој на туризмот, а претставуваат активности кои би се реализирале во рамки на проекти финансирани од други страни и донатори. Средствата од оваа активност се предвидени за реализација на Проектот „Интеррегионално управување со културното наследство Е-систем“ акроним на проектот „ИРК-ХЕРМЕС“, од програмата Интеррег Балкан-Медитеран 2014-2020, во партнерство со Универзитетот за технологија од Кипар - Водечки партнер на проектот и партнер 1, Истражувачки и иновативен центар за информации, комуникација и знаење на технологии Атина од Грција - Партнер 2, општина Самос од Грција - Партнер 3, општина Крф од Грција - Партнер 4, ЕЛЕТ од Грција – Партнер 5, општина Охрид од Македонија - Партнер 6, општина Гирокастро од Албанија - Партнер 7. Проектот се однесува на дигитализација на културното наследство преку повеќе активности.

Проектот е одобрен во Март 2017. Вкупен буџет на проектот е 1.162.000,00 Евра од кои за Охрид се предвидени 121.450,00 евра буџет за реализација на проектни активности. Активностите на проектот се комплетно завршени во 2021 година.

Рефундираните средства од ЕУ во висина од 3.462.409,00, заедно со остатокот од неискористените средства од проектната сметка, во износ од 84.477,00, или вкупно 3.546.886.00 мкд ќе бидат префрлени на буџетската сметка на општина Охрид (овие средства не влегуваат во планираниот буџет на програмата).

Предвиден буџет	1.500.000,00 ден,
------------------------	--------------------------

5.2. Средства за сопствено учество во имплементација на проекти

Според утврдените правила за апликација за одредени проекти, во зависност од донаторот како неопходност се наметнува потребата од обезбедување на средства за сопствено учество кои мора да се запазат како прв услов за аплицирање за одреден проект. Во оваа програмска активност е предвидено сопствено учество во општински, регионални, национални и меѓународни проекти. Од позначајните планирано е партиципација односно сопствено учество на Општина Охрид за аплицирање и реализација на **меѓународни проекти со посебен акцент за ИПА фондовите**, како и зедничко учество во аплицирање и реализација на проекти со други општини од Република Македонија во рамки на Програмите на различни донатори, меѓународни асоцијации, фондови, амбасади и други, за **меѓуопштинска соработка и микрорегионални проекти**, како и партиципација односно сопствено учество на Општина Охрид за аплицирање и реализација на **регионални проекти** во рамките на Југозападниот плански регион согласно Законот за рамномерен регионален развој и Годишната програма за финансирање на регионални проекти на Бирото за регионален развој и проектите со средства од Агенцијата за рурален развој и други агенции.

Предвиден буџет	688.000,00 ден
------------------------	-----------------------

Вкупно предвиден буџет за V:	2.188.000,00 ден
-------------------------------------	-------------------------

ВКУПЕН БУЏЕТ ЗА 2022:	18.849.422,00 ден
------------------------------	--------------------------

РЕКАПИТУЛАР

ИЗМЕНИ НА Г2 ПРОГРАМА ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ НА РАЗВОЈОТ НА ТУРИЗМОТ НА ОПШТИНА ОХРИД ЗА 2022 година				
Бр.	Активност	Средства од буџет	Средства од донации	ВКУПНО
I	РАЗВОЈ НА ТУРИСТИЧКА ИНФРСТРУКТУРА И ПРОИЗВОД			
1.1.	Изградба на адреналински парк “OHRID GO adventurous”		9.660.000,00	9.660.000,00
1.2.	Изградба на PUMP TRACK полигон “OHRID GO dynamic”		3.390.000,00	3.390.000,00
1.3.	Бесплатен Hot Spot Интернет “OHRID GO connected”	12.520,00		12.520,00
	Вкупно 1	12.520,00	13.050.000,00	13.062.520,00
II	ТУРИСТИЧКА ПРОМОЦИЈА НА ОХРИД			
2.1.	Промоција на туристичкиот потенцијал на Охрид	50.000,00		50.000,00
2.2.	Изготвување на промотивен материјал за Охрид	966.702,00		966.702,00
	Вкупно 2	1.016.702,00	/	1.016.702,00
III	СТАНДАРДИЗАЦИЈА И РАЗВОЈ НА ТУРИСТИЧКИ УСЛУГИ И ПРОИЗВОДИ			
3.1.	Воведување на концепт за поврзување на локалното производство со туристичката индустрија - ЛОКАВОРЕ	240.000,00		240.000,00
3.2.	Родова инклузивност и вклучување на жените во руралниот туризам	150.000,00		150.000,00
3.3.	Кампања „КУПУВАЈ ЛОКАЛНО (BUY LOCAL) - “OHRID GO local”	400.000,00		400.000,00
3.4.	Финансирање на микропроекти за поддршка на развојот на туризмот согласно приоритетните цели за одржлив развој	600.000,00		600.000,00
3.5.	Реализација на активности од „Анализата на визуелното оптеретување на градот“ - “OHRID GO authentic”	792.200,00		792.200,00
	Вкупно 3	2.182.200,00	/	2.182.200,00
IV	УПРАВУВАЊЕ СО ТУРИСТИЧКИ ДЕЈНОСТИ ЗА СТИМУЛИРАЊЕ НА РАЗВОЈОТ НА ТУРИЗМОТ			
4.1.	Усвојување на стратегијата за развој на туризмот на општина Охрид за 2020-2025 година	0,00		0,00
4.2.	Управување со туристичките дејности од мал обем во надлежност на единицата на локална самоуправа Општина Охрид	0,00		0,00
4.3.	Субвенционирање на приватни станоиздавачи од мал обем	400.000,00		400.000,00
	Вкупно 4	400.000,00	/	400.000,00

V	ПОДГОТОВКА НА ПРОЕКТИ И ПРОЕКТНО УПРАВУВАЊЕ			
5.1.	Средства од аплицирани и одобрени проекти		1.500.000,00	1.500.000,00
5.2.	Средства за сопствено учество во имплементација на проекти	688.000,00		688.000,00
	Вкупно 5	688.000,00	1.500.000,00	2.188.000,00
ВКУПНО		4.299.422,00	14.550.000,00	18.849.422,00